

CIBULIAK, STARČEK BIEDNY, NIE VŠAK HLÚPY, KNIEŽAŤU CITRÓNOVI NA PRST STÚPI...

Cibuľko bol Cibuliakov syn a mal sedmoro bratov: Cibulčeka, Cibuliačika, Cibuľušteka a tak ďalej, napospol mená vhodné pre statočnú rodinu cibúľ. Boli to ľudia čestní, to nikto neodtají, ibaže trochu nešťastní.

Veď ani nečudo! Keď človek narastie ako cibuľa, podchvíľou má oči plné slz.

Cibuliak býval so svojimi synmi v drevenej chatke, iba o hráštek väčšej ako zvyčajná záhradnícka búdka. Boháči, ktorí sa ponieviali v tých končinách, ohŕňali mrzuto nosom:

„Fuj, tu páchne cibuľa!“ Rozhorčovali sa a prikazovali pohoničovi, aby pošibal kone.

Raz mal tadiaľ prejsť sám vladár, knieža Citrón. Dvorania strašne horekovali, čo bude s jeho nosom.

„Čo povie knieža Citrón, keď zacíti zápach bedárov?“

„Môžeme ich predsa navoňať,“ poradil Citrónov kastelán.

A naskutku vyslali na miesto celý tucet Citrónikov, aby bedárov navoňali. Meče a pušky nechali doma, vzali na plecيا súdky

a šli striekať. Súdky boli plné kolínskej vody, fialkovej vône, bulharského ružového oleja, najtuhšieho a najjemnejšieho na svete.

Cibuliaka, jeho synov a príbuzných vydurili z domčekov, postavili k stenám a od hlavy po päty ich nastriekali, takže Cibulko z toho dostal nádchu.

Odrazu zaznela trúbka a dohrnul sa vladár v sprievode všetkých Citrónov a Citrónikov. Knieža Citrón mal na sebe všetko žlté: žltý brmbolec na čiapocke so zlatým zvoncom. Citróni z kniežacieho dvora mali iba strieborný zvonček a Citrónici najnižšieho pôvodu iba bronzový zvončuštek. Keď pochodovali, krajinou sa rozliehal krásny koncert. Ľudia sa zbíhali zo všetkých strán a kričali: „Ide sem banda!“ Lenže to nebola banda hudobná.

Cibuliak a Cibulko sa pretisli do prvých radov a všetci, čo stáli za nimi, ich tlačili, durili a sácali napred. Úbohý starček začal kričať:

„Netlačte sa! Netlačte sa!“

Knieža Citrón ho počul a strhol si čiapku. Postál pred ním, rozkročmo sa postavil na krivé nohy a osopil sa naňho:

„Prečo nechcete, aby sa tlačili, ha?! Azda sa vám nepáči, keď sa moji poddaní tlačia, aby mi mohli zatlieskať?“

„Výsosť,“ pošepol kniežaťu do ucha kastelán, „tak sa mi zdá, že tento chlap je nebezpečný burič. Bude dobre, keď ho nespustíme z očí.“

A jeden strážnik hneď začal pozorovať Cibuliaka osobitným ďalekohľadom, aký sa používa na pozorovanie buričov. Každý strážnik mal taký ďalekohľad.

Úbohý Cibuliak priam ozelenel od strachu.

„Výsosť,“ osmelil sa, „tlačia ma!“

„Dobre robia!“ zreval knieža Citrón. „Veľmi dobre robia.“

Vtom sa už kastelán obrátil s týmto prejavom:

„Vrelomilovaní poddaní! Jeho výsosť knieža Citrón vám ďakuje za vašu lásku a za vašu tlačenu... za vašu tlačenicu. Len sa tlačte, občania, tlačte sa ešte tuhšie, ešte uvedomejšie!“

„Veď aj vás pritlačia!“ osmelil sa Cibulko.

Strážnik hneď začal pozorovať aj jeho svojím ďalekohľadom. Vtedy Cibulko uznal, že urobí lepšie, keď sa stratí. A vrtko prekízol popod nohy občanov.

Občania sa spočiatku veľmi netlačili, aby si neublížili, ale kastelán ich prepaľoval takými zúrivými okálmi, že dav sa rozvlnil ako voda v bystrine. Tlačenica neprestávala, ba ešte sa stupňovala a Cibuliak sa ocitol rovno na nohe kniežaťa Citróna. Hoci bol krásny slnečný deň, jeho výsosť knieža Citrón zazrel všetky hviezdičky na oblohe aj bez pomoci dvorného astronóma. Zo desiatich Citrónici nižšieho pôvodu priskočili ako na povel k úbohému Cibuliakovi a zakvačili mu na ruky retiazky.

„Cibuľko! Cibuľko!“ kričal starček, keď ho odvádzali.

Cibuľko bol vtedy ďaleko, ale dav okolo neho vedel už všetko, ba ako sa v takýchto prípadoch stáva, vedel toho viac, ako treba.

„Šťastie, že ho zatkli! Chcel zaklať jeho výsosť!“

„Čo vravíte! Mal predsa v náprsnom vrecku guľomet!“

„Guľomet vo vrecku? Ba nevravte! To je vylúčené!“

„Vylúčené? Nepočuli ste výstrely?“

Výstrely pochádzali v skutočnosti od ohňostroja, ktorý usporiadali na počesť kniežaťa Citróna, ale ľudia sa Citrónikov tak naľakali, že sa rozpáchli na všetky strany.

Cibuľko by bol rád povedal tým ľuďom, že jeho tatko mal v náprsnom vrecku iba ohorok toskánskej cigary, ale potom si pomyslel, že bude lepšie, keď nič nepovie. Úbohý Cibuľko! Zdalo sa mu, že dobre nevidí na pravé oko. Ale to bola iba malá slzička, ktorá sa mu chcela silou-mocou skotúľať z oka.

„Hlúpa!“ zvolal Cibuľko a zaťal zuby, aby si dodal odvalu. Slzička sa naľakala, hybaj nazad a už sa nezjavila.

S Cibuliakom urobili krátky proces. Čo vravím? Odsúdili ho bez procesu na celý život, ba ešte aj posmrtné, pretože v žalároch kniežaťa Citróna bol aj cintorín.

Cibuľko prišiel tatka navštíviť a objal ho:

„Úbohý tatko! Hodili vás do žalára ako nejakého zločinca... Medzi najhnusnejších zlodejov!“

„Synáčik, to si pekne vypuť z hlavy,“ povedal mu tatko láskavo, „v žalári je dnes predsa výkvet šľachetných ľudí.“

„A čo zlé urobili?“

„Nič. Práve preto sú v žalári, že nechceli urobiť nič zlé. Knieža Citrón nemá rád dobrých ľudí.“

Cibuľko chvíľku rozmýšľal a zdalo sa mu, že pochopil.

„Tak byť v žalári – to je vlastne česť?“

„Niekedý áno. Žaláre sú, pravdaže, pre tých, čo zbíjajú a vraždia. Ale odkedy vládne knieža Citrón, zbojnáci a vrahovia sú jeho ministrami a do žalárov zatvárajú statočných občanov.“

„Ja chcem byť statočným občanom,“ rozhorčoval sa Cibulko, „ale nechcem skončiť v žalári. Raz prídem a všetkých oslobodím.“

Vtom vošiel dozorca Citroniak a oznámil im, že čas rozhovoru sa už skončil.

„Cibulko,“ povedal vtedy úbohý väzeň, „teraz si už veľký a sám sa môžeš starať o seba. O mamku a bračekov sa postará strýko Cibula. Bol by som rád, keby si sa vychystal a odišiel do sveta učiť sa.“

„Veď nemám nijaké knihy ani peniaze, aby som si ich mohol kúpiť...“

„Na tom nezáleží. Budeš študovať iba jeden predmet: zlých ľudí. Keď stretneš nejakého ničomníka, zastav sa a dobre si ho preštuduj.“

„A čo mám robiť potom?“

„To ti zide na um v pravej chvíli.“

„Podme, podme,“ duril ich Citroniak, „dost' už tých táranín. A ty sopliak, ty sa tu nepresmrádzaj, ak nechceš skončiť v base!“

Cibulko mal už na jazyku štipľavú odpoveď pre tohto odroňa, ale hneď si uvedomil, že nemá zmysel dať sa zatvoriť skôr, ako sa pustí do práce.

Pobozkal tatka, rozlúčil sa s ním a stratil sa.

Ešte toho dňa zveril mamku a bračekov strýkovi Cibulovi, dobrému človekovi, iba trošku šťastnejšiemu ako ostatní, pretože bol dokonca vrátnikom, a s batôžtekom zaveseným na palici sa vybral do sveta.